

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ТА ІНОЗЕМНИХ МОВ

Коленцова Віра Михайлівна — завідувач кафедри.

Вищу освіту здобула на філологічному факультеті Одеського державного університету імені І. І. Мечникова за спеціальністю «Українська мова та література». У 1997 р. закінчила аспірантуру Південноукраїнського державного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського.

Кандидатську дисертацію захистила у 2006 р. за спеціальністю 13.00.02 «Теорія та методика навчання (українська мова)» на тему «Методика навчання правопису ветеринарних термінів (з використанням трилінгвального зіставлення української, російської і латинської мов)». Написала понад 10 наукових і навчально-методичних праць.

Автор навчального посібника з грифом Міністерства аграрної політики України «Практикум з правопису ветеринарної термінології».

З 1994 р. працює в Одеському державному аграрному університеті, де спочатку обіймала посади викладача, старшого викладача та доцента кафедри, а сьогодні — завідувач кафедри. Викладає дисципліну «Українська мова за професійним спрямуванням».

Кафедра української та іноземних мов забезпечує викладання української, латинської та іноземних мов (англійської, німецької) для студентів Одеського державного аграрного університету всіх спеціальностей, освітніх ступенів «Бакалавр» і «Магістр», а також аспірантів та здобувачів. Науково-педагогічні працівники кафедри викладають такі навчальні дисципліни: «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Наукова іноземна мова», «Латинська мова», «Українська мова за професійним спрямуванням», «Етика ділового спілкування».

Про викладання і вивчення студентами Одеського сільськогосподарського інституту іноземних мов після його заснування в 1920-ті рр. архівних матеріалів не збереглося. Перші згадки про кафедру іноземних мов можна знайти в архівних документах інституту 1930–1931 рр. То були часи колективізації, країна потребувала агрономів, виноградарів, тваринників.

На той період в інституті навчалася 1000 студентів. Викладачами іноземних мов, на жаль, їх повний перелік не зберігся, працювали: Є. Ф. Ролл, С. Г. Уманський,

**КОЛЕНЦОВА
Віра Михайлівна**
*Завідувач кафедри,
кандидат педагогічних
наук, доцент*

О. Д. Огеляйт, Г. С. Татур та ін. Прізвища репресованих викладачів у 1930–1940-ві рр. не збереглися, хоча, за спогадами ветеранів вишу, такі були. Матеріали вилучили з інституту спецоргани СРСР. Не збереглися і відомості про кафедру в роки війни 1941–1944 рр.

У 1945–1950 рр. на кафедрі працювали 7 викладачів і старший лаборант. Завідував кафедрою старший викладач О. П. Іваницький, який вільно володів трьома іноземними мовами.

У післявоєнний період, коли розпочалася «холодна війна» між СРСР і зарубіжними державами, «залізна завіса» суттєво позначилася на викладанні іноземних мов. Їх вивчення обмежувалося лише читанням і перекладом загальної та політичної літератури. Тексти літератури сільськогосподарського спрямування не вивчали, про практичне оволодіння іноземними мовами не йшлося.

У 60-ті рр. кафедра поступово розвивалася. У її складі працювали: В. В. Мелешко, В. М. Дудник, Ю. А. Приматова, Т. Г. Лапшина, Г. В. Матицина, Л. О. Антоньяну, Л. Д. Ляшкевич, Л. М. Скупченко, І. В. Нікітіна, Р. Й. Нестеревич.

У 80-х рр. склад кафедри поповнився новим поколінням викладачів. Це були випускники факультету романо-германської філології ОДУ ім. І. І. Мечникова: О. Ю. Степаненко, Г. С. Романюк, К. Д. Коройд, О. Ф. Кривенко, Л. А. Кравченко, О. Ю. Жаркіх.

З 1966 р. кафедрою завідував канд. філол. наук, доц. Г. А. Рубінштейн. Кафедра підтримувала наукові зв'язки з Московським інститутом механізації сільськогосподарства.

Ключовий етап в історії кафедри української мови пов'язаний зі здобуттям незалежності України. Кафедру було організовано в 1996 р., а її завідувачем призначено старшого викладача В. М. Коленцову. У довоєнний період самостійної кафедри української мови не було. Як секція вона входила до складу кафедри іноземної мови навіть в часи українізації (1923–1933), коли українською мовою широко користувалися в інституті й на робітничих факультетах, об'єднаних інститутом у 1935 р.: Одеському українському, Одеському єврейському, Вознесенському, Арбузинському, Полтавському, Баштанському, Бірзульському, на курсах колгоспників,

Доц. С.В. Насакіна та викл. Д. Р. Ходжикян провели пробне ЗНО з англійської мови для учнів 11-х класів м. Одеси та Одеської області

підготовчих курсів. Архівні матеріали свідчать, що на окремих факультетах вивчали українську мову, але її або вилучали з програм, як це було в 1929 р. на факультеті великого соціалістичного господарства, або вводили. Так, у 1934–1935 н. р. на агрономічному факультеті навчання проводили єврейською (ідиш) і українською мовами (50 × 50), а в 1935–1936 н. р. на зоотехнічному факультеті було відкрито відділ з викладанням українською мовою. Діловодство проводили українською мовою.

У 1930–1931 рр. до секції української мови входили викладачі М. І. Гусак та Я. К. Притика. У 1937–1938 рр. українську мову викладали О. В. Бірська, Г. Й. Дашевський, О. О. Подліпська, А. П. Цебржинська.

Матеріалів щодо репресій проти викладачів та студентів, які були масовими в 1929–1933 рр. в Україні, в інституті не збереглося, вони були вилучені спецорганами. Про те, що репресії були в інституті й у наступні роки, тобто їх за інерцією продовжували як органи ОДПУ, так і керівництво інституту, свідчать накази директора інституту О. І. Рикуня. Так, в одному з них від 7 лютого 1934 р. наголошено, що «інститут протягом декількох років був осередком контрреволюційних дій з боку деякої частини педагогів...» Багатьох викладачів, зокрема доцентів і професорів, звинувачували в націоналістичному ухилі, потуранні класовому ворогу. Були звільнені викладачі української мови Д. Д. Диб'як, М. С. Кривцов. А студентку II курсу Г. П. Горову виключили з інституту як дочку розкуркуленого куркуля.

За доносами агентів НКВД, зокрема і зі студентського середовища, в 1934 р. з інституту було звільнено чимало викладачів, звинувачених у троцькізмі, лівизні поглядів. Про репресії викладачів та студентів у 1937–1938 рр. архівних матеріалів не збереглося.

У повоєнний період українська мова зникає з навчальних планів, повсякденного вжитку, діловодства в інституті. Лише в 60-ті рр. ХХ ст. у складі кафедри іноземних мов було відновлено українську секцію з ділового мовлення і введено секцію російської мови для навчання студентів-іноземців. Русифікація набирала обертів.

Тільки зі здобуттям незалежності України в 1996 р. ректор С. С. Корлюк організував у інституті кафедру української мови. Її завідувачем призначено старшого викладача В. М. Коленцову. Згідно зі статтею 10 Конституції України 1996 р. та Наказом Міністерства аграрної політики України, ректор ОСГІ С. С. Корлюк у 1997 р. розробив план заходів стосовно переходу до викладання всіх дисциплін українською мовою, було створено курси з вивчення української мови викладачами і аспірантами.

Педагоги кафедри проводили активну науково-методичну та виховну роботу, виступали з лекціями серед студентів щодо різних актуальних проблем, організовували для викладачів та студентів наукові конференції, брали участь у конкурсах на краще знання рідної мови імені Петра Яцика, були організаторами заходів до ювілейних дат видатних українських діячів, творців державності, долучалися до діяльності Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка.

У 2005 р. відбулося об'єднання кафедри іноземних мов з кафедрою української мови. Об'єднаний підрозділ набув назви «кафедра української та іноземних мов».

Після об'єднання значних успіхів було досягнуто в час, коли колектив очолила канд. пед. наук, доц. В. М. Коленцова — талановитий українознавець, педагог і адміністратор. Саме цей період характеризується плідною участю співробітників у наукових конференціях різного рівня, на кафедрі проведено значну науково-методичну, виховну та організаційну роботу, кандидатські дисертації захистили: у 2012 р. — Л. О. Сусол, у 2014 р. — С. В. Насакіна.

Колектив кафедри: Зліва направо: перший ряд: доц. Л. О. Сусол, зав. каф., доц. В. М. Коленцова, доц. С. В. Насакіна; другий ряд: ст. викл. Г. М. Івасюк, викл. Е. О. Цитович, ст. лаб. І. С. Дейкун, викл. І. А. Шумська, доц. О. А. Коваленко, ст. викл. Н. А. Беляєва, ст. викл. І. А. Фурман, викл. Д. Р. Ходжикян